

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

I. B.: O impresionantă sărbare.
I. V. Mateiu: Învățământul religios-moral.
Pr. I. Goron: Dumnezeu.

Pr. Andrei Eftimie: Conferința pastorală a preoțimei din protopopiatul Luduș.
Cronică. — Bibliografie. — Comunicat oficial.

O impresionantă sărbare

Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, filiala Cluj, prin prodigioasa activitate pe care o desfășoară pe teren religios-cultural, s'a afirmat ca o înțeleaptă ocrotitoare și păzitoare a patrimoniului sufletesc.

O ocazie recentă ne confirmă acest fapt. Duminecă în 7 Iunie la orele 11 a. m. Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, filiala Cluj, în cadrul unei serbări modeste dar impresionante, ținută în sala Teatrului Național din loc sub înaltul patronaj al P. Sf. Sale Episcopului nostru *Nicolae Ivan*, a distribuit premii elevilor dela școlile primare și secundare cari s'au distins la studiul religiei.

În prezența părinților elevilor și a unui numeros public, a doamnelor din comitetul societății, serbarea a fost deschisă de P. Sf. Sa Episcopul.

P. Sf. Sa printr'o frumoasă și adânc simțită alocuțiune a explicat rostul serbării. Pornind dela cuvintele lui Isus: „*Lăsați copiii să vină la mine*“, a prins în cadre fine obligațiunile cari le au părinții în educația religioasă a copiilor lor — obișnuindu-i din bună vreme cu normele etice — valorificate de Mântuitorul lumii. Din sânul familiei copiii primesc indigitări despre normele cari trebuie să-i călăuzească în viață. În al doilea rând vine biserica și intensifică convingerile dobândite în familie. Biserica în opera ei de intensificare a vieții religioase are nenumărate artere. O astfel de arteră este și Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, care veghează pentruca vlăstarele neamului să devină ele-

mente utile organismului național. Prin premiile pe cari le acordă nu face altceva decât stimulează sufletele tinere către preocupări ideale-creștinești.

A luat apoi cuvântul d-na prezidentă *Zina Moroianu*, care accentuiază importanța religiei în școală și combate părerile acelor cari au o aversiune pentru ea, considerându-o nu numai nefolositoare, dar chiar dăunătoare. S'a procedat apoi la distribuția premiilor. Au fost premiați câte un elev sau elevă de fiecare clasă dela școlile primare și secundare din localitate.

După distribuția premiilor dl *N. Bogdan*, dir. liceului „Regina Maria“, mulțumește în numele corpului didactic societății pentru frumosul gest — premiind pe copiii merituosi la religie.

Serbarea s'a încheiat prin arhieriasca binecuvântare a P. Sf. Sale Episcopului.

În zbuciumul și frământările, în care se zbate azi societatea noastră intelectuală, asemenea serbări înviorează sufletele bune și trezesc emoții în inimile curate și neprihănite ale tinerelor odrasle, cheazăia viitorului neamului și poporului nostru.

Felicităm din tot sufletul comitetul doamnelor Societății Ortodoxe pentru inițiativa frumoasă, ce au luat-o și o practică din an în an premiind prestațiunile frumoase ale copiilor silitori și distinși. Răsplata bine meritată o vor culege în primul rând prin mulțumirea sufletească și mângâierea, ce o au văzând că sămânța bună ce o aruncă, cade pe cel mai bun și roditor pământ.

I. B.

Învățământul religios-moral.

(Urmare)

Învățământul religios-moral s'a predat întotdeauna și în toate școlile, ba am putea zice chiar că primele școli au fost școalele dela biserici cu caracter religios iar primii învățători au fost preoții; cari s'au folosit de cărțile lor religioase. La noi au fost primele cărți românești scrise cu buchiile vechi cirile — psaltirea și ceaslovul — din care a învățat și Negruzii românește.

Acest învățământ însă a fost mai mult mechanic, reducându-se la scris citirea rugăciunilor și eventual cunoașterea unor părți din sf. Scriptură; abia cu timpul a putut să ia un avânt cu caracter mai pronunțat științific.

Cu toate aceste, religiozitatea, credința și virtutea nu slăbea, având un sprijin puternic în familie. Astăzi însă în majoritatea cazurilor școala trebuie să întregască și contrabalanseze golul primului factor educativ familia; dela care pleacă și la care se refrânge toată educația. Părinții preocupați cu câștigarea celor necesare nu-și pot duce la îndeplinire partea educativă ce cade în competența lor și cu aceasta acțiunea celui mai important factor educativ este știrbit în cele mai multe cazuri. Copilul ajunge în institute și penzioane unde pe lângă toată metoda și știința, sentimentele și căldura familiară nu se poate înlocui. Familia este aceea care are prima chemare să cultive aceste sentimente, formând o temelie solidă pe care școala să poată construi mai târziu opera trainică a educațiunii religios-morale. În acest scop părinții vor fi primii factori cari contribuie într'o măsură foarte mare la dezvoltarea sentimentului religios-moral, ei vor căuta să deprindă pe copil de mic cu ascultarea, să-l facă să *priceapă* ce e permis și ce e oprit, să deosebească după cât poate binele de rău etc. Mama trebuie să se considere ca un soare pentru copil ca să îndeplinească cele mai nobile calități, căci astfel copilul fiind în veșnică legătură cu ea să însușească numai calități bune. Părinții să fie icoana vie a tuturor sentimentelor și acțiunilor nobile pe care vor să le transmită copiilor lor. În familie religia și moralitatea nu se învață ci se deprinde, se

insuflă ca un ce divin. Numai printr'o astfel de atitudine pot părinții să dobândească iubirea, respectul și încrederea copiilor și să le desvolte mai târziu iubirea, adorațiunea, speranța și credința în Dumnezeu. Școala în plină armonie cu familia urmează să edifice pe această bază, fortăreața sufletească a copilului. În ajutorul ei vine și biserica cu preoții ei ca un factor ponderos în învățământ, dar ea nu se poate baza numai pe cele câteva ore de religie pentru a ajunge la scopul dorit.

Datoria învățătorului este de-a sprijini acest învățământ în toate acțiunile sale, dând exemple dese cari i-se oferă în întreaga materie și mai ales în tendințele sale de educație. Formarea caracterului religios moral fiind unul din scopurile de căpetenie ale oricărui învățământ ar trebui ca religiozitatea care contribuie într'o măsură foarte mare pentru realizarea acestui scop să se bucure de un loc de frunte în programa obiectelor de studii: Durere însă, că deși religia se bucură de acest favor și până acum, după felul cum era tratată și predată nu putea da rezultatele dorite, căci și religia cași celelalte obiecte din programă a fost considerată ca un studiu unde copii trebuia să tocească, să reproducă ca să fie clasificați, fără să se țină seamă de sentimentul ce ar trebui să producă aceea lecție. În așa fel lecțiile de religie erau lecții de memorizare seacă a câtorva rugăciuni și istorioare din cărțile de școală, de unde învățătorul se chinuia să scoată morala fără să impresioneze câtuș de puțin sufletul copiilor, astfel aceste lecții erau lecții de chin, plictiseală prin care se contribuia numai la tocirea și înăbușirea sentimentului religios-moral. Acest lucru se datoră faptului că învățătorul nu ținea seamă de sufletul și sentimentele copiilor, puneau mai mare pond pe aceea, ca lecțiile să fie făcute după treptele formale din care nu se putea înlătură nici una și astfel lecțiile erau lipsite de orice putere afectivă, de orice interes și viață. Domnul Nisipeanu spune: „toate obiectele de învățământ trebuie să se adreseze întâi inimii copiilor, fiindcă pe drumul inimii pot pătrunde mai lesnicios, mai sigur și mai durabil în mințile lor“. Deci învățământul religios să fie educativ, să răsune adânc în inima copiilor, să tre-

zească în copii sentimente de plăcere, de pietate, de compătimire și admirație față de Dumnezeu.

Cu cât sentimentele deșteptate prin acest învățământ vor fi mai intense și mai curate, cu atât se vor întipări mai lesne și mai atânc în mințile lor. Învățământul religios să fie un învățământ dinamic, să dea impresii multe variate și detaliate: Pe stâlpii aceștia trebuie să se reazime neconținut lecțiile noastre de religie.

Ca principii didactice pentru predarea religiei sunt următoarele:

1. Învățământul religios să fie afectiv, să fie țesut din impresii multe, variate, complexe și detaliate.

2. Învățământul religios să fie interesant, să deștepte curiozitatea și să satisfacă această curiozitate a copiilor.

3. Firea copiilor fiind lacomă de intuiții învățământul religios să fie cât se poate de intuitiv, să satisfacă setea nepotolită a copiilor de intuiții, să fie un învățământ îmbibat de imagini, de scene și tablouri de acțiuni. Deși învățământul religios s'ar predă pe cât e posibil intuitiv, totuși toate noțiunile religioase dogmatice rămân școlarului multă vreme neînțelese, prea abstracte, prea grele.

De aceea drumul către viața religioasă a copiilor trebuie să pornească treptat dela viața intuitivă și afectivă, căci numai ceea ce în religie are valoare afectivă și e reprezentat prin intuiții e accesibilă (minții) copilului. Dl Nisipeanu în lucrarea sa Religia pentru copii ne spune; că din constatările psihologice făcute până acum rezultă că învățământul religios trebuie să înlătore dogmatismul la copii: trebuie să dea persoanelor supranaturale un caracter antropomorfic, care treptat-treptat se va reduce și purifică. Că învățământul va fi rodnic numai atunci când învățătorul ș'a câștigat autoritate morală asupra copiilor: Dacă vom ține seamă de aceste constatări și principii didactice, lecțiile noastre de religie își vor ajunge scopul urmărit.

Materia de învățământ în școala primară sunt: Rugăciuni, povești morale, cântece religioase, narațiuni din vechiul și noul testament; parabolele Mântuitorului și materialul dogmatic creștin. Acest material așa bogat dacă v'a fi predat numai în ca-

drul treptelor formale abstracte și seci, fără a țineă seamă de anumite stări și înclinări sufletești a copiilor, atunci cu siguranță nu ne vom ajunge scopul dorit. Prin aplicarea riguroasă a treptelor formale se răpește copiilor farmecul surprizei, li se tocește curiozitatea și li se înlătură intuițiunile. D-nul Nisipeanu înlătură cu multă înverșunare folosirea riguroasă a acestor trepte; se vede bine că se urmăresc scopuri pur intelectualiste, pe când scopul lecțiilor de religie ar trebui să fie altul, să nu urmărească scopuri și rezultate imediate, ci să viseze scopuri finale și afective.

(Va urma).

I. V. Mateiu.

ÎNAINTE DE CHRISTOS

Dumnezeu.

„Duh este Dumnezeu și cei ce i se închină se cade să i se închine cu duhul și cu adevărul”.

Ioan, 4. 24.

Dela Darwin, dar mai ales dela Spencer încoace a apărut în știință un nou și foarte important factor: teoria evoluțiunei. Conform acestei teorii toate formele de viață superioară s'au dezvoltat din unele forme mai inferioare. Din punct de vedere al adevărului însuși, această teorie a evoluțiunei poate fi discutată; nimic nu ne poate împiedeca să credem, că formele de viață superioară au existat din vecinicie alături de formele mai inferioare, mai primitive. Ceea ce nu poate fi tăgăduit e folosul practic al acestei teorii. Cu ajutorul ei oamenii pot înțelege mai bine taina lucrurilor cari îi încunjură, pot prinde într'un sistem încheșat singuraticile probleme și toate problemele care ne preocupă; cu ajutorul ei oamenii ne putem minuna de toate amănuntele aceluia lucru minunat, pe care îl numim *creațiune*.

Dar unde este *Creatorul*? În vârsta preistorică și în zilele noastre omul îl caută pe acesta: pe Creatorul, pe Dumnezeu. Se pare că el a fost găsit în pietrii, în plante, în animale, în pământul roditor și în stelele de pe bolta cerească, în înălțimile Olimpului și în templul lui David; de fapt în toată vremea el a fost existent *cu adevărat* numai într'un singur loc: în sufletul omenesc.

Teoria evoluționizmului s'a aplicat și religiunilor. S'au stabilit diferite grade ale cre-

dințelor și sistemelor religioase: animizmul, divinizarea naturii, politeizmul antropomorfic, panteizmul, monoteizmul spiritual. Fantazia omenească s'a avântat chiar și asupra formei la care va evolua și unde se va opri religiunea: cultul rațiunii. Și a fost o vreme, când se credea, că teoria evoluției va cauza moartea religiunii; bisericile oficiale s'au luptat din răspuțeri împotriva lui; în prima zăpăceală ce a cauzat-o, nu s'a putut observa, că această teorie nu are a face cu adevărul, ci este numai un fel foarte potrivit cu firea omenească de a cunoaște adevărul.

În forma aceasta, ca un sistem de cunoaștere, teoria evoluției a adus nespuse de mari foloase vieții religioase. Mulțumită ei am putut cunoaște și aprecia viața religioasă premergătoare lui Isus Mântuitorul. Și această viață religioasă nu s'a mai înfățișat ca o vicleană uneltire a diavolului pentru pierderea neamului omenesc, ci ca o nobilă stăruință a acestui din urmă de a-L cunoaște pe Dumnezeu și de a realiza în lume voința Lui.

Cu toate acestea în viața popoarelor și în viața singuraticilor indivizi, în cursul istoriei și în zilele noastre, uneltirile diavolești au avut și și-au exercitat rolul lor distrugător. Căci la întrebările: ce este Dumnezeu?, care este voința Lui? sunt posibile nespuse de multe răspunsuri; — lăsați singuri, fără călăuzirea unei religiuni revelate — nici chiar doi indivizi nu vor putea răspunde la fel; dar calitativ toate aceste răspunsuri pot fi grupate numai în două categorii: răspunsuri *sincere* și răspunsuri *mincinoase*. Cele conștient mincinoase sunt inspirația diavolului și duc în mod sigur la pieire. În felul acesta poate fi idololatriu și omul primitiv, care trăește în sfințenia elanului; dar poate fi — mai ales — creștinul dreptcredincios, care mărturisește un Dumnezeu spiritual și așteptarea vieții vecinice, recunoscând, că în conformitate cu voința lui Dumnezeu la viața vecinică se poate ajunge numai printr'o viață pământească petrecută întru sfințenie alături de Christos; — dar nu încetează nici un moment de a urmări scopuri deșerte și josnice.

La întrebarea: ce este Dumnezeu?, răspunsul nostru este șovăitor, întocmai ca și răspunsul omului primitiv: „Pe Dumnezeu

a'l vedea nu este cu puțință oamenilor.“ Dogmatica ne spune: Pe Dumnezeu nu-l putem cunoaște decât în măsura în care a binevoit el să se descopere. Nouă ni s'a descoperit în persoana lui Isus Christos. Celor cari nu l-au cunoscut și celor cari nu-l cunosc încă pe Isus, Dumnezeu li-s'a descoperit prin graiul tainic al naturii și al sufletului.

Ce ne-a spus Isus despre Dumnezeu? Că este Tatăl nostru. O ființă deci, care ne iubește și ne poartă de grije, a cărui voință e, să facem și noi asemenea: să purtăm grija, să-l iubim pe fratele nostru.

Așadar nici Isus n'a tras la o parte vârlul, care acopere răspunsul *întreg* la întrebarea: ce este Dumnezeu în sine? Cu toate aceste niciodată omul n'a încetat și nu va înceta să-l caute spre a i se închina și a-i aduce daruri: aurul credinței sale în idealuri, smirna faptelor lui eroice și tămâia alipirii lui fiești.

Unde putea să-l caute omul primitiv pe Dumnezeu? În natura care-l încunjura, în puterea acestei naturi. Și a constatat cu mirare ceea-ce abia psalmistului i-a succedat să formuleze în cuvinte: că Dumnezeu e atotputernic și prezent în tot locul. „De mă voi sul în cer, Tu acolo ești; de mă voi pogori în iad, Tu de față ești; de voi lua aripile mele dimineța și mă voi strămuta la marginile mării, și acolo mâna Ta mă va povățui și mă va păzi dreapta Ta!“

Dela natură omul primitiv a aflat despre Dumnezeu tot ceea-ce ființa omenească poate să știe despre Dumnezeu. Că e atotputernic și atotbun, Prezent în tot locul și atodrept. Știutor a toate și existent în vecinicie. Că lumea întreagă este creațiunea Lui.

Dar religiunea e mult mai mult decât această cunoaștere palidă. *Religiunea e raport intim, personal între Dumnezeu și om.* Cum e posibil acest raport? Unde poate omul să-L întâlnească *personal* pe Dumnezeu spre a-i împărtăși bucuriile și năcazurile, spre a-i cere sfatul și ajutorul, spre a-i cunoaște voința preainaltă? Unde poate fi găsit Dumnezeu *Mântuitorul*?

Există un singur loc de întâlnire între Dumnezeu și om; locul pe care Isus l-a indicat drept împărăția lui Dumnezeu: *sufletul omenesc*. Aici locuește Dumnezeu cel viu, Dumnezeu Mântuitorul.

Ce poate spune limba omenească despre acest Dumnezeu? Tot ce are omul mai mareț, mai bun, mai de preț în sufletul lui. Va spune ceea-ce el are mai scump în viața aceasta pământească: *idealul*, în slujba căruia stă.

Astfel ajungem la o nouă calitate a divinității, la cea mai importantă pentru mântuirea omului: *Dumnezeu e Viață*; trăire în vederea unui scop.

Dar această viață e dependentă de subiectul ei. N'am primit cu toții același număr de talanți. Ci la judecata viitoare criteriul e nu numărul talanților, ci felul de chivernisire al acestora. Celor cari au depus stăruință cinstită de a fructifica talanții, li se va zice: „bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău.“

Pr. I. Goron.

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Conferința pastorală a preoțimei din protopopiatul Luduș.

Una din parohiile în cari s'au încuibat și stăpânesc în mod vădit păcatele răsvrătirei față de superiori și Biserică, libertinaj, slăbirea credinței etc., este — fără îndoială — parohia pur ortodoxă Botez, care a avut fericirea să vadă pe toți slujitorii sf. altar din protopopiat în mijlocul ei, în ziua de 17 Mai c. Spun că e încătușată de aceste păcate fără să greșesc, căci toate străduințele P. C. Sale păr. Protopop — străduinți încoronate de succes în parohiile în cari s'au ivit cazuri izolate de răsvrătire, — până în prezent nu i-a mișcat pe botezani. Eu totuș sunt convins că mai curând ori mai târziu se vor îndrepta, bazându-mă pe faptul că marea majoritate a credincioșilor este de lăudat și numai o mică parte formează piatra de scandal, dar — durere — aceasta exercită influență absolută, inversându-se par'că mersul normal al lumii în care majoritatea face legea.

Scriind în treacăt reflecțiile de mai sus, voi descrie însăși conferința din această parohie.

Încă dinainte de ora 8 majoritatea preoților sosesc, înfruntând gretățile dealurilor

înconjurătoare, neluând seama la persecuțiile creștinului stat român, vitreg față de Biserica lui, pentruca la ora 8^{1/2} să se înceapă serviciul divin în sobor, în așteptarea distinsului președinte și oaspe P. On. D. Antal, înlocuitor al P. C. Sale păr. protopop, reținut de o înmormântare. După foarte puțin timp sosește și D. Sa, luând loc în mijlocul preoților slujitori, în umilul altar bătut de vânturi, ba chiar clătinat, din Botez. Serviciul divin este oficiat numai de cinci preoți și D. Sa, din cauza micimii altarului, ceilalți luând parte activă la cântările stranei.

La sfârșitul sf. liturgii predică pr. Emil Bodea-Herepea, având ca subiect: „Orbirea sufletească a lumii“, potrivit de minune botezanilor, subiect dezvoltat corespunzător, cucerind credincioșii, cât și pe necredincioșii ascultători, între cari foarte mulți din satele vecine, indiferent de confesie și naționalitate. Apoi se oficiază un parastas și — foarte impresionant — un maslu cu 7 preoți, bolnavilor din jur și sat, veniți pentru aceasta.

După maslu se deschide ședința în biserică, inaugurată de P. On. D. Revizor eparhial, care spune între altele: „Lovitura ce ni se pregătea anul trecut, deși în promisiuni verbale s'a spus că nu ni-se va da, totuș ne e dat s'o vedem în toată cruzimea ei, mai ales noi cei dela centru, cât și dvs. disprețuiții preoți dela țară. Cu vorbe pompoase este lăudată Biserica de domnii laici, dar când? numai când ei au nevoie de sprijinul ei, dar nu când trebuie să-i dea ajutorul, s'o scoată din jalea în care au adus-o. Deși luptăm, luptăm din greu, totuș armia noastră — cuvântul — se găsește nu arareori nimicită de lipsa de concurs din partea onorabilului stat. Chiar de ne vor reduce salarele cât de mult, eu vă îndemn să vă înzeciți forțelele de muncă, căci trebuie să cucerim odată isbânda“.

O foarte vie impresie au făcut asupra noastră aceste mișcătoare cuvinte, în urma cărora se trece la critica serviciului divin, asupra căruia aproape nimic n'a fost de spus, discuție mai lungă fiind asupra predicii pr. Bodea. Din discuția asupra predicii scot învățătura că, critica asupra unei predici sau conferințe, trebuie făcute fără patimă, cu frățietate, scopul ei fiind expres:

corijarea pe viitor; iar epitetele de: rea, foarte rea, rău tratată etc., să fie excluse.

La o oră foarte înaintată, preoțimea în frunte cu distinsul oaspe, se îndreaptă către casa parohială, unde s'a luat masa pregătită peste așteptări, de păr. I. Lupan-ieromonach.

După masă se redeschide conferința prin discuții asupra temei: „Cum se poate justifica principiul național în Biserică pe baza sf. Scripturi?“, cetită de pr. Biji și subsemnatul. Tema a fost grea avându-se în vedere universalitatea sf. Scripturi — nu în sensul cosmopolitismului sau comunismului, — dar referindu-ne la unele texte, putem ajunge foarte bine la ideea de: respect și supunere față de națiune, apărarea ei în vremuri grele, și mai mult ca orice: menținerea nivelului religios moral al indivizilor la înălțime, pe care numai preotul îl poate, la din contră ajungându-se la destrămarea și prăbușirea. Al doilea altar al nostru să fie altarul patriei pentru noi clericii, purtători ai cuvântului Domnului, mai pătrunzător ca orice sabie.

În aceeași ordine de idei, discutându-se rolul preotului de azi, datoria lui, dar și îngenuncherea lui de către potențaii zilei, P. O. D. revizor ne-a adus la cunoștință frumoasa inițiativă a superiorilor noștri, de a se ține un congres al tuturor preoților din eparhie cât de curând, în care să se analizeze toate posibilitățile formării unui front unic al preoțimii din Ardeal cel puțin, spre a se duce lupta nu dușmănoasă, nu cu sabia, nici din ambiție ori patimă, ci numai pentru câștigarea drepturilor, pe cari biata preoțime nu le-a avut niciodată, măcar că idealul ei nu este decât acel „sum-mum bonum“. Toți preoții am primit vestea cu entuziasm și am declarat că pe cât ne vor ajuta slabele noastre puteri vom lua parte trup și suflet. De nu vom avea concursul altor eparhii vom merge și singuri.

Ne îndreptăm în fine către biserică, unde s'a oficiat vecernia, ascultată de același număr de credincioși, terminată cu predica pr. I. Răduleț: „Despre rugăciune“, ținută afară din cauza marelui mulțimi. Predica a fost bine predată, frumos împodobită cu exemple și citate, dovedindu-se pe deplin necesitatea rugăciunii omului față de creia-torul său.

Ca un apogeu — și încheiere — al acestei conferințe, țin să relev cuvântarea ocazională a P. On. D. Revizor, care a plecat dela puterea rugăciunii accentuând că adevărata rugăciune este aceea făcută cu inima și sufletul, față de Dumnezeu care este iubire. Cu o tăcere mormântală a fost ascultat exemplul preotului american care a scris cu litere arzânde în față altarului: Dumnezeu este dragoste, cuvinte ce au avut darul să întoarcă un pătimăș la adevăr și rugăciune. D-Sa încheie — cu un călduros îndemn pentru credincioși, de a se supune mai marilor, a cinsti pe slujitorii Domnului, a avea dragoste unii față de alții și de Biserică, pentru care îndemn, mulți dintre credincioșii cu apucături, au plecat capetele rușinați, pentru a isbucni la sfârșit într'un: Să trăiți la mulți ani, ca o vie do-vadă — poate — că totuș vor apuca pe cărări bune vre-odată... Ne îndeamnă apoi pe noi preoții la muncă, în ciuda persecuțiilor, la evanghelizare, moralizare.

Se încheie astfel și această conferință încrestată cu mândrie pe răbojul activității pastorale a tinerilor preoți din acest protopopiat, care — fără vre-o laudă o spun — pășește cu fală printre cele dintâi din eparhie.

În așteptarea mult doritului congres dela Cluj, ne-am întors în colțurile noastre de activitate, unde desigur nu ne așteaptă lapte și miere, ci spini, pălămidă, răsvrătire, indiferență și câte altele; dar sunt convins că „victoria erit nobis“.

Pr. Andrei Eftimie-Fărău.

* CRONICĂ *

Predică în Biserica Catedrală. Duminecă, 21 Iunie c., va predica Pr. *Valer Matei*. — În Capela Școalei Sup. de Comerț va servi și predica Pr. *Ion Goron*.

Ziua aniversării suirii pe Tron a M. Sale Regelui Carol II, s'a serbat cu deosebit fast la Cluj. La ora 10 jum. s'a servit un Te-Deum, în biserica noastră parohială, de consilierii eparhiali Dr. Seb. Stanca, A. Ludu și protopopul local N. Vasiu; în prezența P. Sf. nostru Episcop Nicolae, a reprezentanților armatei și autorităților civile.

Cuvântările P. On. protopop N. VasIU și a dlui General Hanzu, rostite armatei, au evidențiat importanța zilei pentru consolidarea Statului nostru și binele Țării. Defilarea trupei a încheiat cu demnitate această serbare de o deosebită importanță națională.

Doleanțele bisericii noastre. I. P. Sf. Sa Patriarhul Miron Cristea a înaintat ministerului instrucțiunii o lungă adresă, cuprinzând doleanțele exprimate în adunarea eparhială a mitropoliei Ungro-Vlahiei, ca și în celelalte adunări eparhiale. În această adresă se cer următoarele: 1. Reînființarea ministerului cultelor. 2. Tratatment bugetar echitabil și potrivit situației numerice a cultului ortodox. 3. Trecerea în bugetul bisericii a personalului administrativ necesar și care a fost suprimat sau retrogradat. 4. Trecerea seminariilor teologice sub conducerea bisericii. — Dl prim ministru Iorga a aprobat dezideratele dela punctele 2, 3 și 4, iar în ceea-ce privește reînființarea ministerului de culte, dsa a pus următoarea rezoluție: „Ministerul cultelor nu se poate reînființa, fiind de ajuns cel de al doilea secretar general și cel de astăzi face cât doi miniștri.“ — Ne bucurăm și de atâta ce ni se promite și ne vom bucura și mai mult când le vom vedea și realizate.

Legământul cercetașilor. Luni, în 8 Iunie c., la orele 10 jum. a. m., în Piața Unirii, în fața monumentului „Lupoaiței“, s'a luat legământul nouilor cercetași. La oficierea acestui solemn act, au fost delegați de P. Sf. Sa Episcopul, din partea clerului nostru, protoereii *L. Curea*, secretarul Eparhiei, *G. Oprean*, misionar și arhidiacon. *Dr. I. Vască*. S'a făcut sfințirea apei, s'au rostit rugăciuni pentru M. S. Regele *Carol II*, întrucât această sărbare coincide cu sărbătoarea națională a suirii pe tron a M. Sale. Iar după aceasta, dl prof. *Vască*, a rostit o cuvântare ocazională, îndemnând pe cercetași la îndeplinirea datoriilor și obligațiilor lor față de Tron, Neam, Țară și Biserică. Dl General *Batâr* a luat apoi legământul nouilor cercetași. Solemnitatea s'a desfășurat în fața unui numeros public.

Cărți premiate de Academia Română. În ședința plenară ținută la 29 Mai c., s'a procedat la decernarea premiilor acordate de Academie în sesiunea generală

a acestui an. Intre cei premiați sunt și următorii: C. Pr. C. *Dron*, pentru volumul „*Daruri și adevăruri*“, cu premiul „Profesori Eufimia și Ion Andrei“ (de 4000 Lei). Raportor a fost dl prof. I. Lupaș, arătând valoarea educativ creștină a lucrării; Ștefan *Metes*, pentru volumul I. „*Din istoria artei religioase*“ (Zugravii bisericilor române), cu premiul „Gh. Asachi“ (de 2000 Lei). Felicităm pe cei premiați și ne bucurăm că fac parte din tagma preoțească, pe care o onorează cu activitatca lor.

Corul Academiei teologice din Sibiu, alcătuit din 40 persoane, va face o excursiune prin Bucovina și Moldova, sub conducerea dlui rector N. Colan. În trecere spre Bucovina va face un popas de o zi la Tg.-Mureș, unde va concerta în ziua de 23 Iunie c., și în Bistrița, unde va cânta la sf. Liturghie în ziua de 24 Iunie c.

În articolul „Un document istoric“ publicat în numărul 22 al „Renașterii“, s'a sfrecurat greșala de a fi datat documentul din anul 1782, în loc de anul 1772.

Întrunire colegială. Absolvenții Institutului Teologic „Andreian“ din Sibiu, seria 1905—906, sunt rugați să ia parte la întrunirea colegială de 25 de ani, pe ziua de Luni, 22 Iunie, ora 9, în Sibiu.

Prot. E. Cioran, Prot. I. Duma, E. Todoran.

Cel dintâi ziar modern s'a tipărit acum 300 de ani la Paris, la 30 Mai 1630, purtând titlul „La Gazette“, fiind tipărit și redactat de Dr. Theophraste Rénandot. Intre principalii colaboratori — cum s'a descoperit mai târziu — a numărat pe regele Ludovic al XIII. și pe cardinalul Richelieu, cari scriau articole de politică internă și externă, îndrumând opinia publică după vederile lor. Cel dintâi ziar românesc a apărut abea după două sute de ani „Curierul românesc“ redactat de Ion Eliade Rădulescu.

NOU! A apărut: NOU!

CARTEA DE RUGĂCIUNI

„PÂINEA VIETII“

ediție nouă, refăcută și complectată.

Prețul Lei 30 — plus porto postal.

Se află de vânzare la Librăria Eparhială Cluj. Piața Cuza Vodă Nr. 6. Cluj.

❀ | **BIBLIOGRAFIE** | ❀

Dr. Nicodim Milaș: Canoanele Bisericii ortodoxe, însoțite de comentarii. Vol. I, Partea II. (Canoanele sinoadelor ecumenice). Traducere făcută de *Uroș Kovincici*, protoiereul ortodox sârbesc al Aradului și *Dr. Nicolae Popovici*, profesor la Academia teologică din Arad. Pag. 574. Tiparul Tipografiei diecezane din Arad. Prețul 300 Lei.

În Biserica noastră se simțea mult trebuința de a avea o bună traducere a canoanelor din vigoare și o interpretare a lor, care să stea la nivelul științei teologice de astăzi. Traducătorii lucrării prezente, după ce în anul trecut ne-au dat în partea I din vol. I *canoanele apostolice*, acum prin publicarea părții a doua din același volum, ne dau textul tuturor *canoanelor sinoadelor ecumenice*. Traducerea este făcută într-o limbă clară, lipsită de obscuritățile din traduceri mari vechi. La fiecare canon sunt arătate și canoanele paralele, cari tratează despre aceeași chestiune canonică și apoi urmează tâlmăcirile amănunțite ale lui Milaș, cari lămuresc detaliat chestiunile din toate punctele de vedere cu referire atât la literatura teologică răsăriteană, cât și la cea apuseană. Indexul detaliat despre toate materiile și numirile cuprinse în întreg volumul I, care este pus la sfârșitul cărții, ușurează foarte mult întrebuintarea cărții și găsirea tuturor chestiunilor canonice cuprinse în canoanele apostolice și în canoanele sinoadelor ecumenice.

Cartea aceasta va fi de mare folos practic și teoretic pentru clerul nostru, cât și pentru toți cei ce doresc să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție de viață a Bisericii ortodoxe răsăritene. Se poate comanda la *Librăria Eparhială din Cluj*, Piața Cuza Vodă Nr. 6, trimițându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru porto.

A apărut „**TRIODUL**” aprobat de Sf. Sinod. Se află în vânzare la *Librăria Eparhială din Cluj* (Piața Cuza Vodă 6). Costul unui exemplar broșat 600 Lei, legat în pânză 825 Lei, plus porto.

❀ | **PARTEA OFICIALĂ** | ❀

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 3700—1931.

COMUNICAT

Adesea primim plângeri din partea călugărilor români stabiliți în Sf. Munte Athos, sau din partea celor cari ar voi să se stabilească, cât și din partea persoanelor evlavioase cari doresc să viziteze Sf. Munte că autoritățile statului elen fac dificultăți atât pentru așezarea în Sf. Munte cât și pentru vizitarea lui.

În urma lămuririlor ce am primit din partea organelor competente aducem la cunoștință generală atât clericilor cât și mirenilor cele ce urmează:

1. Ori cine dorește să meargă la Sf. Munte Athos, fie călugăr, fie mirean, fie pentru a se așeza acolo, fie numai pentru pelerinaj, trebuie încă înainte de a pleca din țară să dobândească autorizație dela Guvernul elin, fie prin onor. Ministerul Afacerilor Straine fie prin Legațiunea regală română dela Atena.

2. Stabilirea călugărilor români în Athos depinde de organizația mănăstirească a Sf. Munte.

3. Pentruca cineva să fie admis să se stabilească în Sf. Munte cu intenția să se facă monah, autoritățile mănăstirești și politice ale Sf. Munte cer două condițiuni:

a) postulantul să fie sau să devină supus elin și

b) să fie major. Minorii nu se primesc în nici un caz.

În tot cazul trebuie să se cunoască și aceea că, ceice pleacă din țară fără să împlinescă condițiunile de mai sus, riscă să nu-și ajungă scopul.

Cluj, la 27 Mai 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 78—1931 paroh.

(30) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ortodox român Albac, județul Turda, publică licitație publică cu oferte închise, pentru pictarea iconostasului, zugrăvirea și vâpsirea bisericii în interior și exterior, pe ziua de 21 Iunie 1931, ora 2 după amiază.

Informații se pot lua în ori-ce zi la oficiul parohial și oficiul protopopesic Câmpeni, afară de Dumineci și sărbători.

Spese de deplasare licitatorilor, consiliul nu plătește.

Consiliul parohial își rezervă dreptul să încredințeze lucrarea aceluia care va prezenta probe mai serioase, indiferent de preț.

Albac, la 4 Iunie 1931.

Traian Todea, episcop. Iuliu Todea, paroh.

Văzut: Sorin I. Furdul, protopop.